

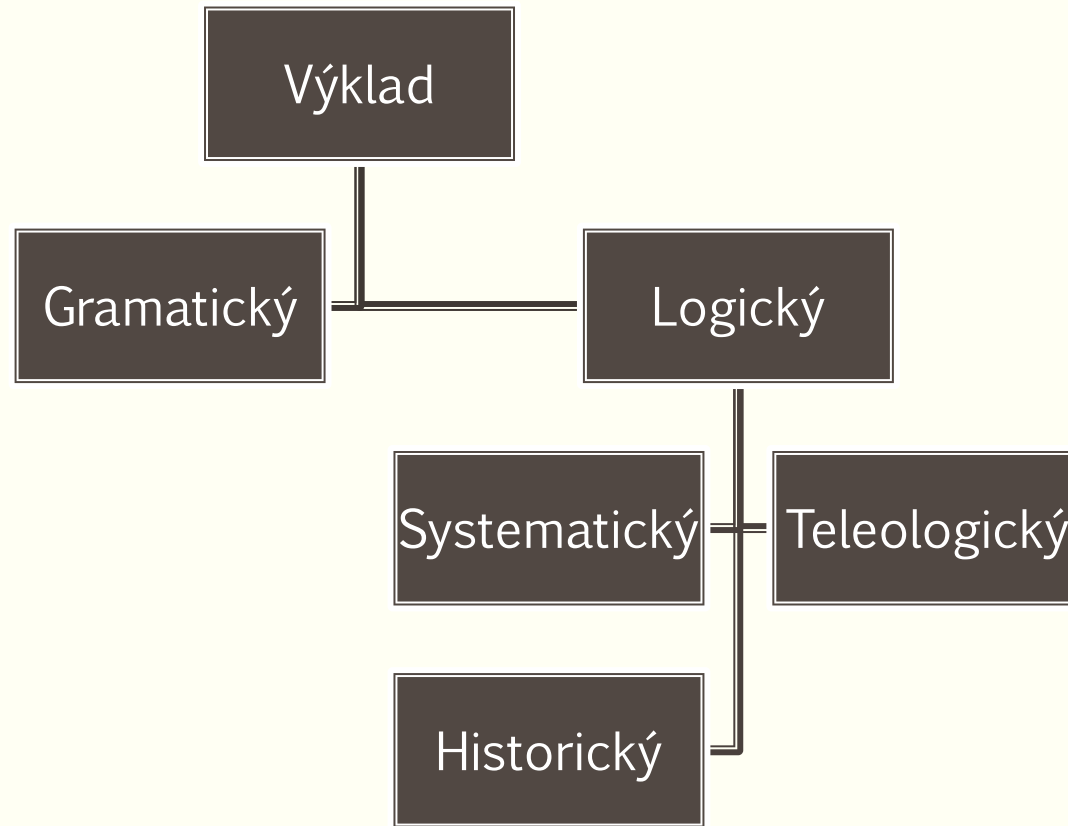
INTERPRETÁCIA
PRÁVA.

OSOBNÉ PRÁVO -
PRÁVNÁ
SUBJEKTIVITA

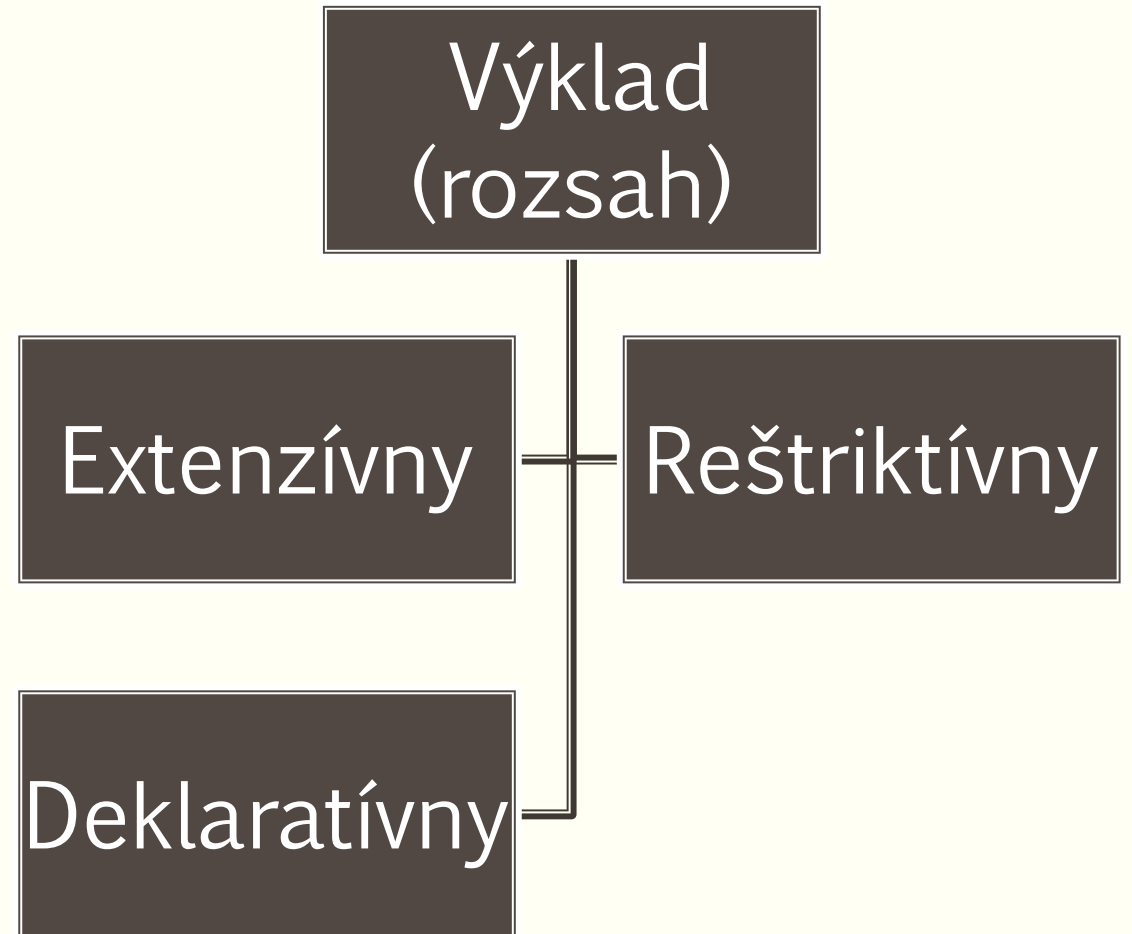
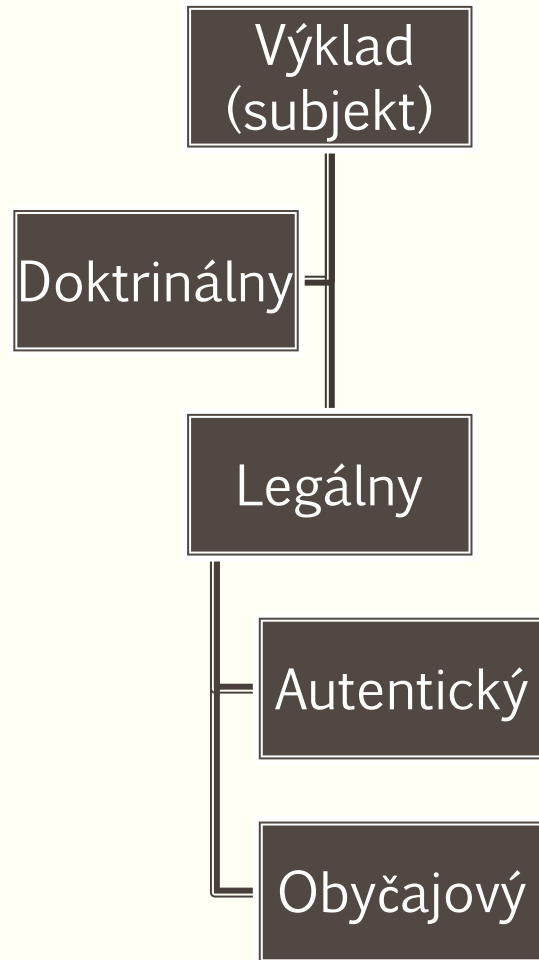

Výklad zákona (interpretation legis)

- = určenie obsahu slov, ktorými je vyjadrený určitý právny predpis

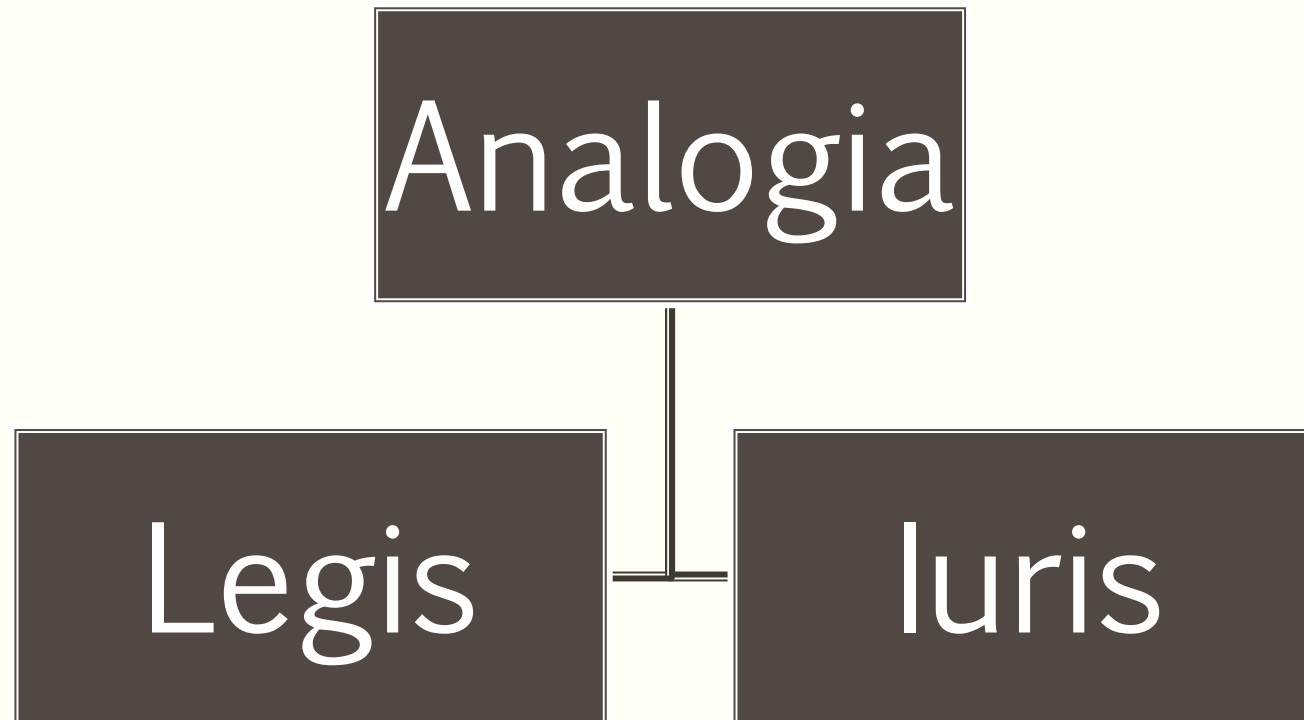

Výklad zákona

Analógia

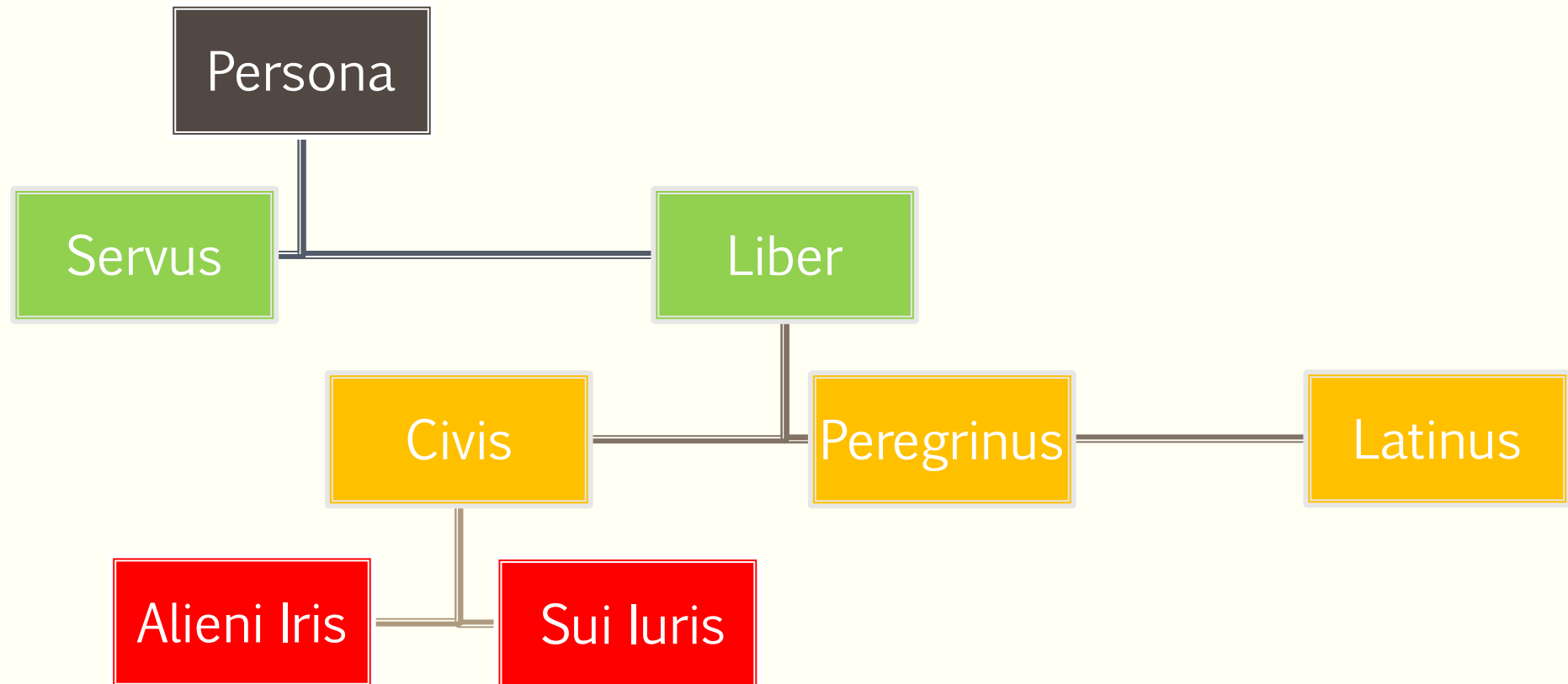
- = doplnenie medzier práva zo samotného práva

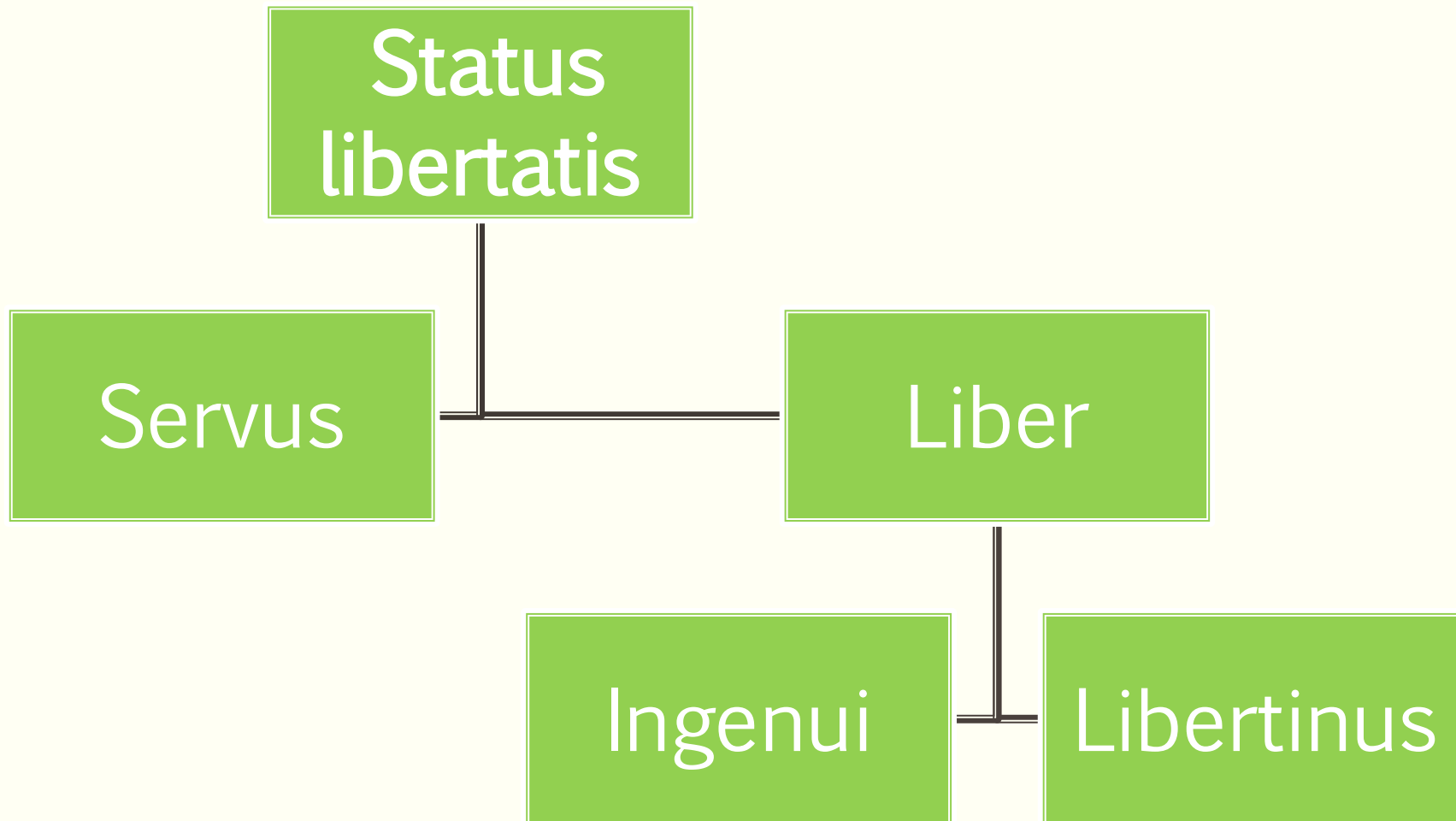
Osoba

- = bytosť, ktorá je spôsobilá byť subjektom práv a povinností
- Rozoznávame fyzické osoby a právnické osoby
- Rozlišujeme spôsobilosť byť subjektom práv a povinností a spôsobilosť právne konať
- Právnu subjektivitu v rímskom práve určovali 3 stavy – stav slobody (status alebo caput libertatis), stav občiansky (status alebo caput civitatis) a rodinný stav (status alebo caput familiae)
- Zánik osobného stavu – capitis deminutio
- A) maxima – pri stave slobody
- B) media – pri stave občianstva
- C) minima – pri stave rodinnom

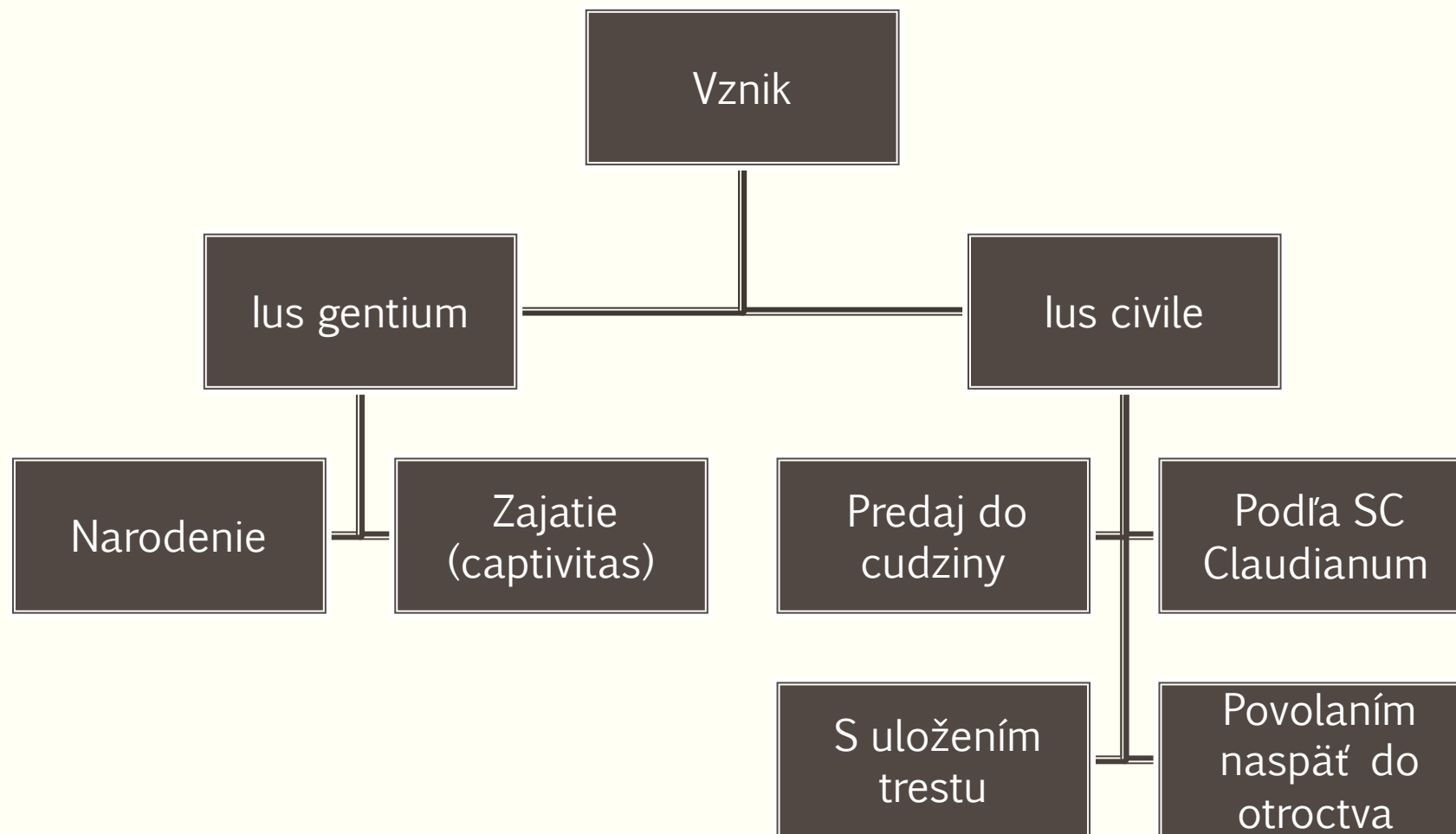
Súhrnný prehľad osobných stavov

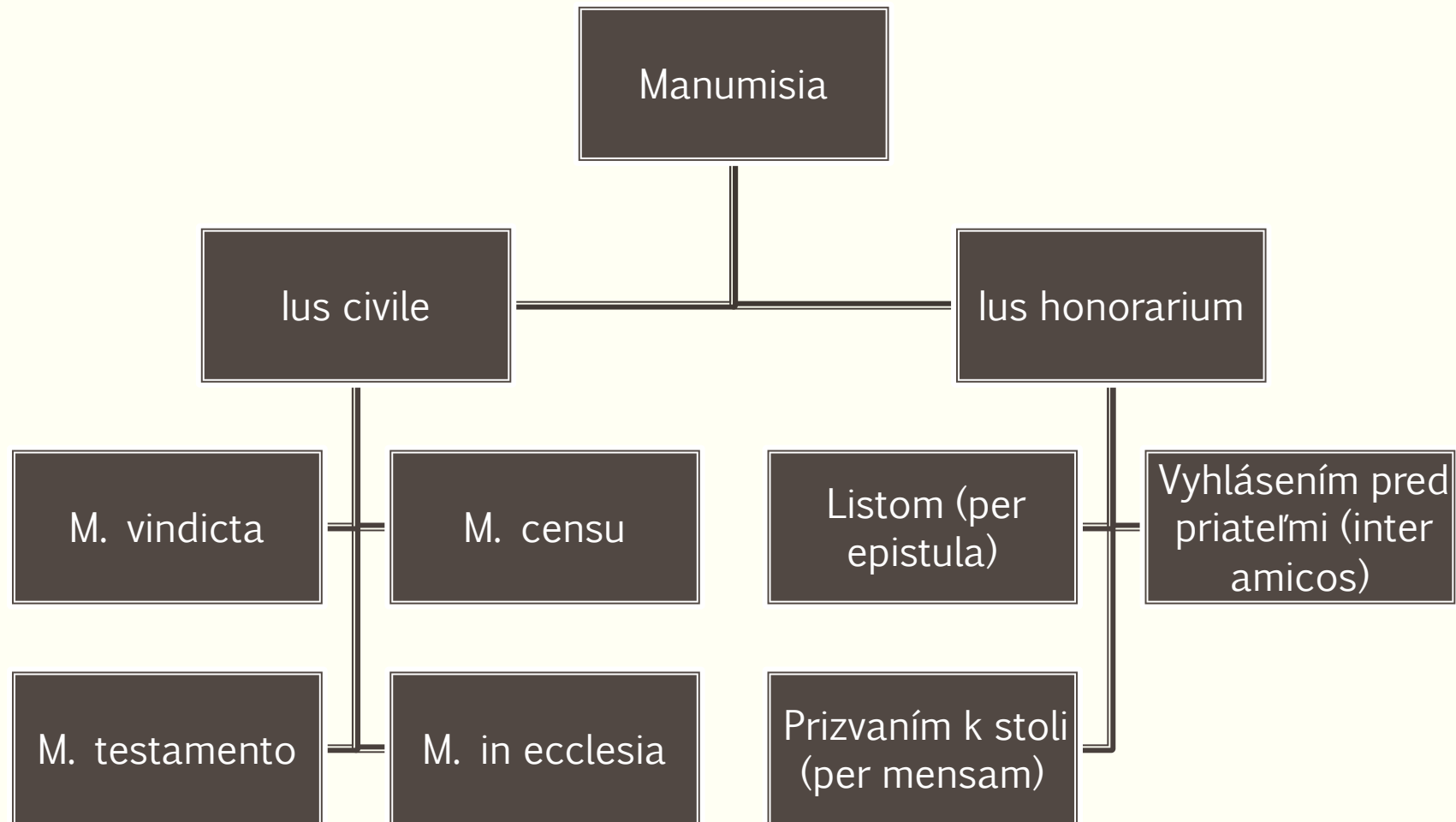
Status libertatis

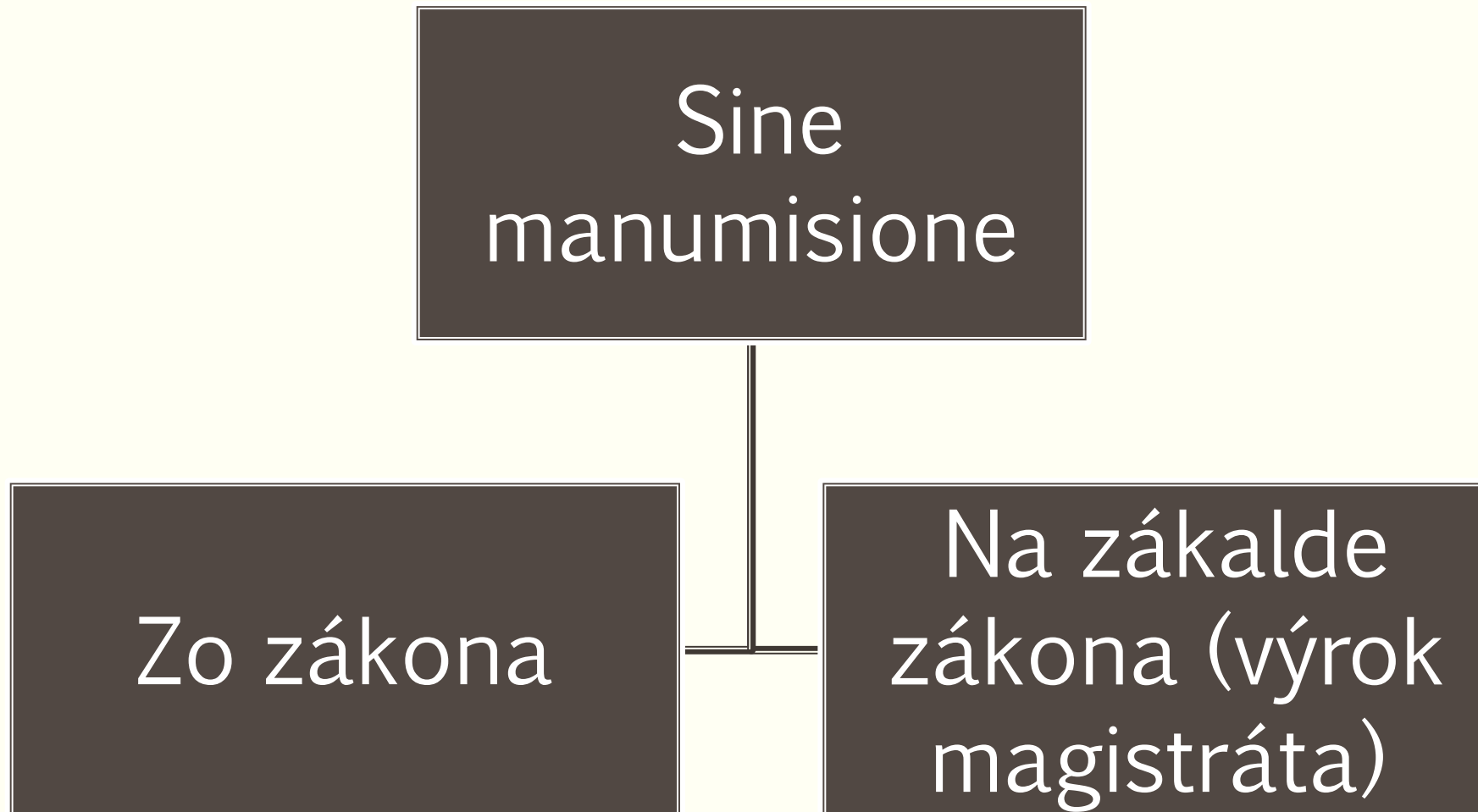
Vznik otroctva

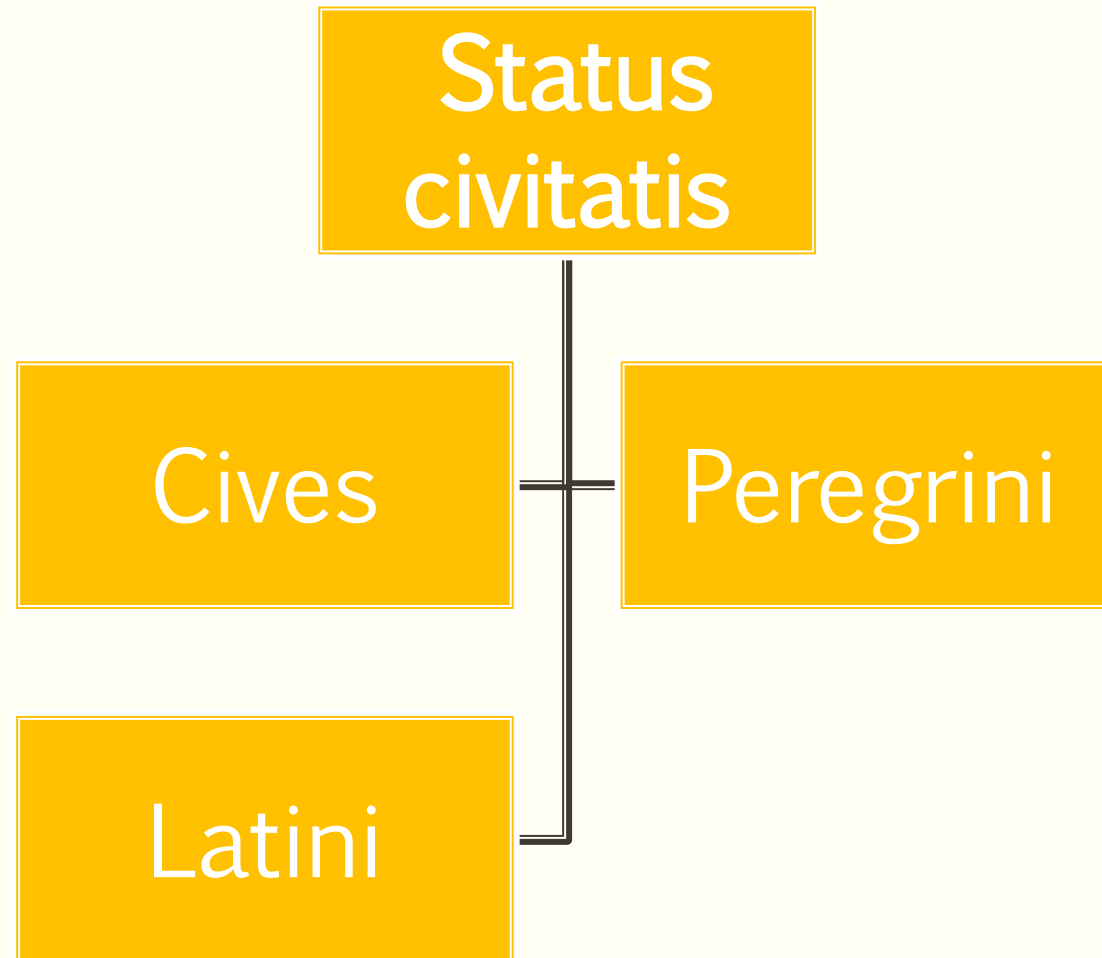
Zánik otroctva manumisiou

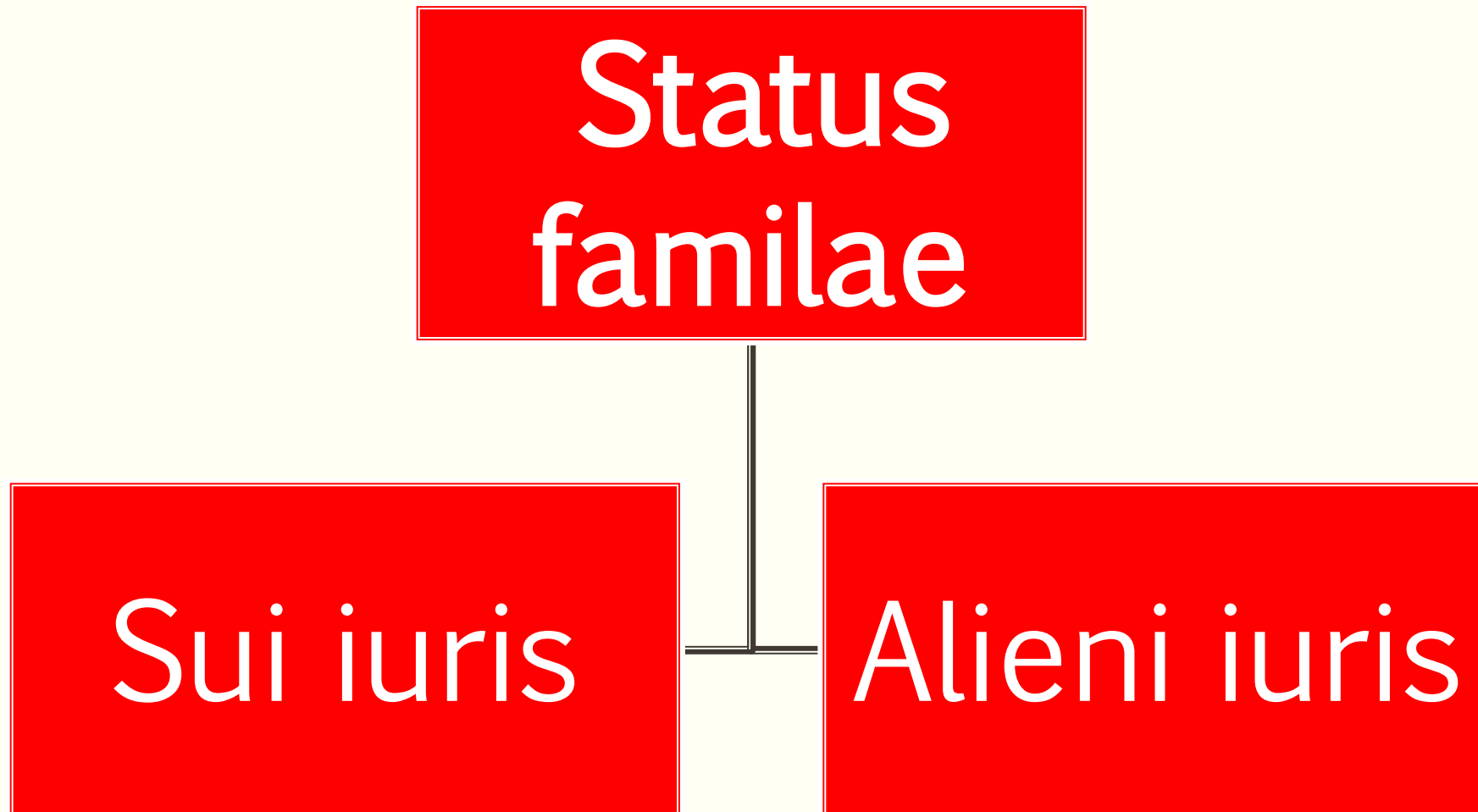
Zánik otroctva (bez manumisie)

Status civitatis

Status familiae

Status familiae

- Osoba sui iuris = rímsky občan nepodriadený rodinnej moci iného
- 3 druhy rodinnej moci:
 - A) Otcovská moc (patria potestas)
 - B) Manželská moc (manus)
 - C) Mancipium

Vznik otcovskej moci

- A) narodením v riadnom rímskom manželstve
- B) ak manželia v inom ako riadnom manželstve – nadobudnutím rímskeho občianstva
- C) legitimácia nemanželských detí (až kresťanskí cisári)
- D) adopcia (osoba pôvodne alieni iuris) a adrogácia (osoba pôvodne sui iuris, forma: pred kurijným zhromaždením, testamentom alebo cisárskym reskriptom)

Zánik otcovskej moci

- A) smrťou podriadeného alebo nositeľa moci
- B) capitis deminutio maxima podriadeného alebo nositeľa moci (pozor ale na ius postliminii)
- C) vstupom podriadeného do niektorých kňazských kolégií (flamen Dialis alebo virgo Vestalis)
- D) trest – predanie tertíkrát, za dominátu pohodenie dieťaťa, vydanie dcéry na prostitúciu alebo uzatvorenie krvismilného manželstva
- E) právnym úkonom nositeľa moci – (e)mancipáciou, adopciou alebo uzatvorením prísneho manželstva

Obsah otcovskej moci

- Nositeľovi rodinnej moci (pater familias) sú podriadené iné osoby (osoby alieni iuris)
- Právo nad životom a smrťou detí (ius vitae necisque), právo uznať alebo odložiť novonarodené deti (ius expondendi), právo predať deti do otroctva (ius vendendi)
- Limit otcovskej moci: starobylý mrav
- Majetkovoprávnu spôsobilosť má len pater familias – napr. filius familias má plnú spôsobilosť rodinnoprávnu a verejnoprávnu, ale všetok majetok nadobúda pre nositeľa rodinnej moci (nemá vlastnícke právo k majetku)